

Нова српска политичка мисао

Политички живот

Србија на тамној страни европског месеца

Мирослав Н. Јовановић

петак, 26. јун 2020.

Као прво, треба да имамо на уму да се кривотвори реч Европа и да се она поистовећује са Европском Унијом (ЕУ). Европа и ЕУ су две различите ствари иако имају одређену географску подударност. Европа је замисао, начин живота и размишљања, стање духа, док се ЕУ као првенствено економска интеграциона скупина претворила у једну бирократску организацију која се круни пред нашим очима, у којој је солидарност (једна од основица ЕУ и свих друштвених заједница) дубоко уздрмана. Одлазак Британије као значајне, моћне и демократске државе велики је ударац и на веродостојност и на губитак утицаја ЕУ.

Међусобна помоћ и подршка у кризи, као што је то био случај са корона вирусом, пала је на испиту солидарности пред свима. Државе чланице ЕУ су супротно свим очекивањима прво водиле бригу о сопственим интересима (што није никакав злочин), па тек када је најжешћи талас пандемије прошао, тек тада су почеле да се отварају према партнерима у ЕУ. Чак су многе ЕУ земље забраниле прелет авиона из Русије који су носили преко потребну помоћ Италији, јер такве помоћи у дато време није било из ЕУ¹. Шта могу да очекују земље које су ван ЕУ и које стреме учлањењу као што то изјављује власт у Србији? Србија је тражила да купи у ЕУ оперему и материјал за здравство, па је била одбијена у току најжешће кризе. Касније, када је гужва прошла, стање се променило, али када је било најпотребније и хитно, Србији су при руци биле само Кина и Русија.

Не круни се само чланство у ЕУ због одласка Британије, круни се и темељни правни систем ЕУ. Уставни суд Немачке је маја 2020. поништио одлуку Европског суда правде. Оваква национална одлука минира и униформну примену врховног права унутар ЕУ и субординацију². Значај овакве одлуке је да Немачка може да преузме назад контролу над делом монетарно-финансијских послова које су биле на нивоу ЕУ. Ово је до сада невиђени ударац на правни систем ЕУ, поготово што долази од економски најважније државе чланице ЕУ јер се ствара неповерење између врховних институција у ЕУ.

Много тога шкрипи у ЕУ причи за Србију. ЕУ првенствено брине како ће сама да опстане, да буде боља, а не шира. Проширење ЕУ нико више званично не спомиње на врху ЕУ, нити се налази у документацији која нешто вреди. Изузетак су ‘ситне рибе’ (амбасадори, посредници)³ које не одлучују о решењу, а оправдавају своју плату слаткоречивим изјавама. Често се појављују у медијима као старлете које покушавају да замажу очи делу лаковерне јавности. Француска, као битна земља ЕУ, има јасне сумње у погледу балканских земаља, јер оне ‘никада не треба да постану пуноправне чланице ЕУ’⁴. Свима постаје све више јасно да Србија никада неће приступити ЕУ јер се налази на тамној ‘страни Месеца’.

ЕУ се бави сада проблемом свог опстанка. То није само због Брегзита, већ и због монетарне уније која је на стакленим ногама, због економске кризе проузроковане вирусом корона, незапослености, распада Шенгенског система слободе кретања и најездом прво избеглица, па миграната, а сада и исламских освајача Европе. Британија је добро увидела да је ‘пут у пакао поплочан најбољим про-европским намерама. Евро је почео као федералистички пројекат. Он је опасно незавршен.’⁵ Не само што је еврозона произвела економску катастрофу изван Немачке, Аустрије и Холандије, она преживљава јер је залепљена финансијским селотејпом и постоји могућност њеног распада.

Проширење, поготово повезано са проблематичним земљама као што је то Србија, није ни на каквом озбиљном списку приоритета за разматрање у ЕУ. У супротном, и у складу са правилима и духом ЕУ, не би у Бриселу и другде ћутали о томе да на најважнијим местима у држави Србији (од министара до државних секретара) могу да се нађу многе особе са сумњивим сведочанствима о образовању које укључују плагијат и фалсификат. Тако нешто је недопустиво у земљама ЕУ⁷ и у онима који стреме чланству у ЕУ, а званичници ЕУ о томе и даље ћуте. Дакле, таквим својим не чињењем Брисел пружа прећутну подршку која злоћудно утиче на примере који се дају младом нараштају.

Мишљење да решење косовско-метохијског проблема које укључује и признавање независности није услов за приступање Србије ЕУ је исто као и веровање да се деца рађају у купусу или да их доносе роде. Решење (једном за свагда!?) проблема Косова и Метохије представља се као кључ за наставак приступања Србије ЕУ. Али то је сада нерешив проблем. Изузев ако се као решење сматра потпуни пораз и понижење, не само Србије, већ и свих Срба. Стање је врло тешко, али се за Србију споро, али видно поправља: поништење признања независности од све већег бораја држава. То је несумњив успех Србије. Геополитичко стање се споро мења у свету, али се мења у прилог Србије. Због тога нипошто не треба журити са решењем 'једном за свагда'.

Сви инострани посредници или, тачније, преговарачи са Запада могу да се окарактеришу као добронамерни преваранти. Добронамерни, јер не сумњамо у њихове добре намере да се реши проблем, а преваранти, јер у крајњем случају настоје да изиграју Србију (дај нешто – низашта). Рачунају (с правом!?) да српско памћење траје као 'код мачке муж'. Најочигледнији пример је 'Бриселски споразум'. ЕУ није ту била само (као) часни посредник и сведок (очигледно ненаклоњен Србима), већ и јемац. Због чега је то тако? Док сте на Западу против Руса и Срба, 'све вам је дозвољено'.

Pacta sunt servanda (уговори се морају поштовати). Србија је испунила све из Бриселског споразума, а да за то није добила ништа за узврат. Као страна у уговору, ЕУ није ништа учунила да се испоштује једина обавеза косовско-метохијских Албанаца (заједница српских општина). Да је само то хтела, а очигледно није већ годинама, ЕУ би лако могла да примора страну косовско-метохијских Албанаца да то испуне. Начин на који би то могло једноставно да се учини је да се 'заврну финансијске славине'. Али од тога нема ништа. Због тога Брисел носи на себи налепницу: добронамерни преваранти. Не може им се веровати ни на дату реч, али ни на писани уговор. На нашу срећу ту је још увек Резолуција 1244 Савета безбедности која је глобално правно важећи документ. Границе у Европи су се мењале сваких двадесетак година. Погледајмо само од 1900. до сада. Сваких двадесетак година долазило је до промене граница. Тако је било, а вероватно тако може и да буде и у будућности.

Шта би Србија добила за узврат од признавања независности Косова и Метохије? Ништа, или још мање од тога. Добило би се обећање (лудом радовање) о неком магловитом убрзаном 'европском путу'. ЕУ се круни изнутра, а уз то је нестабилна и нефункционална јер не могу да се сложе скоро ни око чега⁸.

'Балканизација' унутар ЕУ постаје све видљивија. Највиши државници у ЕУ све чешће спомињу и њен распад. Паоло Ђентилони Комесар за економијуу Бриселу (и бивши

Премијер Италије) говори о егзистенцијалној претњи ЕУ⁹. Исто изјављује и Ђузепе Конте, Премијер Италије¹⁰.

Власт и други често спомињу новчану корист коју може можда да прими Србија у далекој будућности од ЕУ. На жалост, таква очекивања су заснована на две врло храбре и неизвесне претпоставке: да ће ЕУ да преживи и да ће таква (каква год то буде) ЕУ да о привлачна за садашње земље чланице да у њој остану. Цена приступања се скоро никада не спомиње. Ту горку пилулу власт вешто и подмукло крије од народа и гласача. Она укључује:

- Предаја Хрватској половине леве обале Дунава (све око Апатина)?
- Укидање Резолуције 1244 Савета безбедности?
- Косово као пуноправни члан Уједињених нација?
- Размена амбасадора између Србије и Косова?
- Реално уништење Републике Српске и њено присиљавање да се утопи у Муслиманско-хрватску федерацију?
- Отцепљење Војводине, Рашке области, ...?
- Истеривање Русије и Кине из Србије као доказаних пријатеља који нису ни бомбардовали, ни отимали територију, а ни уцењивали Србију.
- Присилно насељавање у Србији на стотине хиљада нежељених афро-азијских муслиманских миграната. ЕУ неће избацити и преселити у Србију лекаре или инжењере, већ само оне мигранте и освајаче Европе који су неупотребљиви и који представљају безбедносни ризик. Постоји провидна дипломатска варка да те особе могу да буду пребачене у Србију само ако се Србија са тим сложи. Међутим, ако се Србија са тиме не сложи, ЕУ или неке земље чланице могу лако да зауставе приступање Србије ЕУ. Чик да се власт у Србији са таквом уценом не сложи!

Цена приступања оваквој ЕУ је огромна, а добит од овакве ЕУ је скоро никаква, поготово ако се у анализу трошкови-резултати укључи и годишњи одлазак из Србије од око 50.000 младих и образованих у земље ЕУ

Цена приступања оваквој ЕУ је огромна, а добит од овакве ЕУ је скоро никаква, поготово ако се у анализу трошкови-резултати укључи и годишњи одлазак из Србије од око 50.000 младих и образованих у земље ЕУ. Колики је то одлив људског капитала (улагања у образовање) из Србије?

Ако власт заиста жели да прими овлашћење (мандат) од народа, тада треба што пре (још увек није прекасно) да постави следеће питање народу на референдуму: **‘Да ли сте за то да Србија настави преговоре са ЕУ о пуноправном чланству и да за то плати цену коју ЕУ буде захтевала од Србије?’** Да ли власт за то има ‘три чисте’? Да ли се власт (не)оправдано прибојава одговора народа на наведено питање?

Приступање ЕУ укључује промену скоро свега у Србији и за то народ мора бити посебно питан на референдуму. Овако власт стално забашури наведено питање унутар мешавине разнородних локалних и глобалних ствари: гласајте за нас, ми ћемо да направимо водовод и канализацију у Борчи; асфалитаћемо пут у Кукуловцима; увешћемо Србију у ЕУ;... Све је то неоправдано и подмукло помешано у оквиру једног питања или предлога – гласајте за нас! Наравно да је канализација и асфалтни пут много ближе свакодневном животу и потребама народа па ће он да гласа за ту миш-маш салату од политичког питања. Али јасано и недвосмислено народно овлашћење за приступање ЕУ изражено на народном референдуму ниједна власт у Србији није имала и нема га.

ЕУ се истински занемарује изнутра. Елита у ЕУ бауља кроз маглу нагомиланих проблема, а решења, ако их понекад привремено пронађу, то је као што су то чинили средњовековни врачеве који су преписивали пијавице ако лек. Да ли вреди чинити неповратне уступке ЕУ за такву ‘надокнаду’¹¹? Шта треба да учини Србија у оваквој ситуацији? Неколико ствари да се ослободи мита о Србији у ЕУ:

1. Да не верује у празне приче из Брисела. Да увиди како је недавно изјавио председник Србије Александар Вучић да је ЕУ ‘бајка на папиру’¹². Нипошто не срљати ни у какав ‘правно обавезујући споразум’ са преварантима јер имамо пример Бриселског споразума.
2. Да чини исто што ради и ЕУ: ЕУ се прави да жели Србију у свом чланству, а Србија треба да се прави као да жели да приступи овако нестабилној и нефункционалној ЕУ чија је будућност неизвесна. Не треба ићи ‘мечки пред јазбину’. ЕУ никада неће ‘позлатити Србију’ јер ЕУ није више ‘гориво’ из којег може да се извуче нека значајнија економска и политичка ‘километража’.
3. Да се учи на примерима Швајцарске, Норвешке, Британије, Израела, Сингапура и Јужне Кореје како се опстаје и успешно напредује у свим областима друштва.

Аутор је редовни члан Матице српске.

---

[1] [‘Корона у круни европске солидарности или о једној "папирнатој" бајци’](#)

<http://www.nspm.rs/komentar-dana/korona-u-kruni-evropske-solidarnosti-ili-toliko-o-papirnatoj-bajci.html>

[2] B. Hall i M. Arnold, ‘German court ruling casts doubt on European monetary policy’, Financial Times, 06.05.2020.

[3] ‘Пут који је изабрала ЕУ је да створи институције чији је начин функционисања opak и чије заповедништво не може лако да се схвати. ... ауторитарианизам је заснован на комплексности. ... О безброју тамних мрља које чине огромну сложеност структуре ЕУ не може да се преговара. Делом, та сруктура постоји да не може да се схвати’ (G. Friedman, ‘The EU: Authoritarianism through complexity’, Geopolitical Futures, 24.07.2017).

[4] T. Barber, ‘Serbia’s path to EU strewn with missteps and some members’ doubts’, Financial Times, 17.06.2020.

[5] W. Munchau, ‘How to secure the EU’s post-Brexit future’, Financial Times, 02.02.2020.

[6] Немачки министар одбране [Karl-Theodor zu Guttenberg](#) поднео је оставку због свог плагираног доктората 2011. https://en.wikipedia.org/wiki/Guttenberg_plagiarism_scandal

[7] И даље смешно звучи изјава надлежне министарке у Влади Србије: [‘Јадранка Јоксимовић: Није могуће ни у теорији замислити ситуацију у којој би ЕУ од нас тражила да признамо Косово’](#). НСПМ, 08.04.2018.

<http://www.nspm.rs/hronika/jadranka-joksimovic-nije-moguce-ni-u-teoriji-zamisliti-situaciju-u-kojoj-bi-eu-od-nas-trazila-da-priznamo-kosovo.html>

Исто важи и за изјаву премијера Ане Брнабић:

‘Када је реч о Косову, Брнабић је на питање да ли одбијање Србије да призна Косово може да омета пут Србије у ЕУ одговорила да тај проблем "не стоји" јер неке чланице ЕУ такође нису признале Косово.

"Не знам зашто би то било нешто друго. Шпанија је рекла да ‘чак и да Србија призна Косово, она никада неће’. Не мислим да ће то бити предуслов за улазак у ЕУ", рекла је Брнабић (‘Ана Брнабић: За Србију је приступање ЕУ попут маратона; Не мислим да ће признање Косова бити предуслов за улазак’, НСПМ, 03.10.2017).

<http://www.nspm.rs/hronika/ana-brnabic-za-srbiju-je-pristupanje-eu-poput-maratona-ne-mislim-da-ce-priznanje-kosova-bit-i-preduslov-za-ulazak.html>

[8] 'Europe in a coma', EURACTIV, 20.03.2020.

Editorial, 'The EU is in chaos', The Telegraph, 22.02.2020.

[9] J. Rankin, 'EU faces existential threat if corona virus recovery is uneven', The Guardian, 13.05.2020.

[10] J. Rathborn, 'Coronavirus: Italian prime minister fears EU could collapse because of pandemic', The Independent, 09.04.2020.

[11] 'У Србији нестао ентузијазам за евроинтеграције', Политика, 18.02.2020.

[12] 'Председник Вучић рекао истину о ЕУ - она је бајка на папиру', Б92, 21.03.2020.

https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2020&mm=03&dd=21&nav_category=11&nav_id=1668487

<http://www.nspm.rs/politicki-zivot/srbija-na-tamnoj-strani-evropskog-meseca.html>